

avaluació educació secundària obligatòria 4t d'ESO

ENGANXEU
L'ETIQUETA IDENTIFICATIVA
EN AQUEST ESPAI

CURS 2017-2018

competència

lingüística:

llengua catalana

INSTRUCCIONS

- Per fer la prova utilitza un bolígraf.
- Aquesta prova té diferents tipus de preguntes:
 - La majoria les has de respondre marcant una X a la casella corresponent en el full de respostes. Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta. Si t'equivoques, has d'omplir tot el quadrat i marcar de nou amb una X la resposta correcta. Per tornar a marcar com a correcta una resposta prèviament emplenada, encercla-la.
 - Les preguntes 3, 25 i 26 les has de respondre en el quadern.
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta...).
- Quan acabis, no t'oblidis de respondre a la pregunta que hi ha en el full de respostes.

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.
Marca-la en el full de respostes.

UN AMIC ESTRAFOLARI

Quan jo el vaig conèixer ja feia parlar d'ell.

Encara me'n recordo. Érem a mig curs del 1867. Ell seguia els estudis de pèrit agrònom¹. Jo estudiava dret civil.

L'Armengol, el meu amic, va venir, com cada vespre, a la pensió, per anar a donar un tomb havent sopat. I ell que, quan vàrem ser al carrer, em diu:

—Saps on podríem anar aquest vespre? Al Cafè de les Delícies. Sé que hi torna a anar en Daniel Serrallonga, a qui desitges conèixer i, si hi és, te'l presentaré.

—Apa, doncs: ja estem anant-hi —vaig fer jo, més content que si em convidés al teatre.

I... tras, tras, tras... ja no vàrem parar fins a arribar a aquell cafè. Però des de la sala d'entrada, en Serrallonga no es veia.

Vàrem anar resseguint el passadís, fixant-nos detingudament en cadascun dels clients que hi havia, discutint o llegint diaris. De sobte, sento que l'Armengol fa, tot d'un plegat, un "Ara!" que va durar cinc segons.

Miro, i veig que va cap a un home que estava molt capficat en la lectura d'un diari. Es para davant seu i, per donar-li la bona nit i causar-li un ensurt, quina se'n pensa?... ell que li dona un pinyac ben fort al diari. Però què havia fet? L'agredit es va estremir de cap a peus com si l'hagués picat un escurçó. Tot l'home es va aixecar, tan llarg com era, amb posat amenaçador, esblanqueït de ràbia, amb els ulls fora del cap i les ulleres torçades, cercant l'insolent autor d'aquell pinyac.

—Què dimoni! —vaig pensar jo corrent-hi per ajudar a evitar l'escàndol. Però, encara no havia donat ni cinc passes, que ja vaig veure jurat el perill: l'Armengol s'havia fet perdonar amb aquell somriure simpàtic que sempre ha tingut, i en Serrallonga, desarmat segurament per l'evidència de la bona intenció, recobrava els colors i s'acontentava amb amenaçar el seu amic amb un revés més acaroador que altra cosa, acompanyant-lo amb les següents paraules:

—De poc que no et pego, ximplet! No pensava pas en tu.

Llavors l'Armengol va fer la meua presentació, i ell i jo ens vàrem asseure a banda i banda de l'agrònom, picant de mans perquè ens servissin cafè.

En Daniel Serrallonga, més gran que nosaltres, devia llavors tenir uns vint-i-cinc anys; però, descolorit, xuclat de cara, amb barba espessa, arranada i d'un roig pebre i sal com els cabells, que duia també molt curts, semblava tenir-ne més. Els seus ulls rodons i de nina grisa, a penes visibles a través del vidre gruixut d'aquelles ulleres d'or, convidaven a afegir-li anys, o a fer-lo, almenys, d'edat indefinible. Tenia el cap gros, de front bombat i curt, les celles borroses, i, en escoltar o rumiar amb els ulls girats en blanc i la nina perduda, la vena frontal i l'arruga de les entrecelles se li inflaven i encenien com per sobtada congestió.

Era alt i escanyolit, vestia amb descuit, i es distingia, sobretot, pel mal gust de les seves corbates, sempre de colors rabiosos i amb el nus a mig fer. Calorós de mena, duia sempre el barret al clatell, els colls molt amples, no duia mai abric, per fred que fes; però, per una contradicció xocant, anava sempre amb pantalons estrets i l'americana botonada de dalt a baix, per més mocadors i llibres i diaris que dugués a la butxaca.

¹ pèrit agrònom: titulació inferior a enginyer agrònom.

TEXT 1

No abandonava mai son bastó de porra de ferro ni es treia dels llavis la gastada pipa; i, quan se'l veia pel carrer, solia anar sol, amb cara amoïnada, molt de pressa, tibat com un tambor major i quasi sempre eixugant-se la suor del front, del coll i dels canells. Era ben bé el tipus que m'havia ja cridat l'atenció alguna vegada per les seves estranyes maneres i que l'Armengol m'havia descrit temps enrere.

Narcís Oller, *La bogeria* (text adaptat)

1 Què significa “estrafolari”, paraula que forma part del títol?

- a. Estrany i extravagant pel seu caràcter absurd, còmic o ridícul.
- b. Interessant i atractiu, sobretot per les possessions que té.
- c. Estranger, persona que prové d'una altra cultura.
- d. Extraordinari, magnífic i irrepetible.

2 L'any 1867 pertany al segle...

- a. XVII.
- b. XVIII.
- c. XIX.
- d. XX.

3 Què eren els estudis de pèrit agrònom?

.....

4 On troben en Daniel Serrallonga?

- a. Al teatre.
- b. A la biblioteca.
- c. A la facultat de dret.
- d. Al Cafè de les Delícies.

5 Després de l'ensurt, en Daniel Serrallonga...

- a. dedica un revés amistós a l'Armengol i prenen un cafè junts.
- b. es posa nerviós, s'enfada i insulta l'Armengol i el narrador.
- c. amenaça greument el seu amic i no vol saber-ne res més.
- d. tot enfadat, agafa una ampolla i provoca els dos joves.

6 Quina edat tenia en Serrallonga?

- a. Uns dinou anys.
- b. Vint anys complerts.
- c. Vint-i-tres anys.
- d. Uns vint-i-cinc anys.

0-1

c

TEXT 1

7 A l'oració "semblava tenir-ne més" (subratllada al text), el pronom 'en' es refereix...

- a. als anys.
- b. a la cara.
- c. a la barba.
- d. als cabells.

8 Què es destaca al text de la vestimenta del protagonista?

- a. La roba bruta.
- b. L'abric gruixut.
- c. El barret ben posat.
- d. Les corbates llampants.

9 Marca amb una X, en el full de respostes, si les oracions següents són verdaderes (casella a) o falses (casella b).

9.1 L'Armengol havia estudiat dret civil.

9.2 En Daniel Serrallonga i l'Armengol es coneixien de feia temps.

9.3 En Daniel Serrallonga tenia un defecte a la vista.

9.4 En Serrallonga era molt fredolíc.

10 En quin ordre es fa la presentació d'en Daniel Serrallonga?

A. El cos i la vestimenta.	B. El cap.	C. La personalitat.	D. L'edat.
--------------------------------------	----------------------	-------------------------------	----------------------

- a. B → D → C → A
- b. D → C → B → A
- c. D → B → A → C
- d. A → D → C → B

11 El narrador volia conèixer en Daniel Serrallonga perquè...

- a. tenia curiositat per saber com era un personatge tan especial.
- b. estava segur que el podria ajudar en els seus estudis.
- c. creia que arribarien a ser grans amics.
- d. volia que l'Armengol l'admirés.

12 Quins diferents tipus de text hi ha en el que has llegit?

- a. Diàleg, narració, exposició.
- b. Narració, diàleg, descripció.
- c. Exposició, diàleg, descripció.
- d. Narració, argumentació, descripció.

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.
Marca-la en el full de respostes.

QUI ERA LA MONYOS?

Hi ha una expressió que diu: “ets més famós que la Monyos”. Però... qui era “la Monyos”?

El seu nom real era Dolors Bonella i Alcàsser. Va ser un personatge molt conegut que va freqüentar durant molts anys les Rambles de Barcelona, on cridava l'atenció per la seva manera estrafolària de vestir i els seus pentinats amb diversos monyos que adornava amb les flors que li regalaven les floristes de la Rambla de les Flors. S'explicaven moltes històries de la vida d'aquesta dona, segurament la majoria falses, però la fantasia popular és molt donada a inventar.

Una de les històries més conegudes il·lustrava l'origen del seu estat: havia perdut l'enteniment a causa de la mort de la seva única filla en un accident de trànsit, atropellada per un cotxe de cavalls. Una altra de les històries és que es va enamorar del fill d'una família noble de Barcelona, que es va oposar a la relació. Ella va quedar en estat i, quan va néixer el fill, l'hi van arrabassar. Aquest fet la va portar a embogir i, pel tractament que se li va aplicar, va perdre la memòria i la raó.

Va morir al novembre de 1940, quan estava ingressada en un asil perquè s'havia posat malalta. Algú va pagar un enterrament molt luxós i diverses corones de flors, cosa que va fer créixer encara més el misteri que amagava la Monyos. Potser va pagar l'enterrament la família que li va prendre el fill i la va fer embogir?

S'explica també que durant un temps la seva tomba tenia sempre flors fresques que li posaven les floristes de les Rambles de Barcelona.

El 1996, Mireia Ros va dirigir una pel·lícula sobre la vida de la Monyos, protagonitzada per l'actriu Julieta Serrano. També es va estrenar un musical titulat *La Monyos. El musical*.

<http://artigoo.com> (text adaptat)

13 Del personatge de la Monyos el text destaca que...

- a. la seva família li va pagar un enterrament molt luxós.
- b. tot i ser de bona família, va tenir un enterrament molt humil.
- c. era molt popular a les Rambles per la manera de vestir-se i pentinar-se.
- d. es feia els monyos tota sola i a les Rambles de Barcelona tothom la imitava.

TEXT 2

14 El pronom 'li' de l'oració "les flors que li regalaven les floristes" (subratllada al text) fa referència a...

- a. la Rambla de les Flors.
- b. les floristes.
- c. la Monyos.
- d. les flors.

15 Què significa "arrabassar" (subratllat al text)?

- a. Arreplegar.
- b. Esgarrapar.
- c. Expropiar legalment.
- d. Prendre de manera violenta.

16 Què va passar després de l'enterrament de la Monyos?

- a. Les floristes de les Rambles van regalar flors fresques a tothom.
- b. El misteri sobre el personatge va augmentar.
- c. Es va posar de moda el seu pentinat.
- d. Tothom se'n va oblidar de seguida.

17 Segons el text, en quin moment la vida de la Monyos va arribar al cinema i al teatre musical?

- a. L'any 1940.
- b. A finals del segle XIX.
- c. Noranta-sis anys després de la seva mort.
- d. Al cap de més de cinquanta anys de la seva mort.

18 Indica quina de les oracions següents té les comes (,) ben posades:

- a. La Monyos per la seva manera de ser, es va convertir en un símbol, per als barcelonins.
- b. La Monyos, per la seva manera de ser, es va convertir en un símbol per als barcelonins.
- c. La Monyos, per la seva manera de ser, es va convertir en un símbol, per als barcelonins.
- d. La Monyos, per la seva manera de ser es va convertir en un símbol, per als barcelonins.

19 Qui era la Monyos? és un text...

- a. argumentatiu.
- b. expositiu.
- c. de ficció.
- d. d'opinió.

TEXT 3

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.
Marca-la en el full de respostes.

NOVA YORK - GIRONA

Helvetica 14

Núria <nuriag2@menta.net>

Per a: lluimer12@monestrany.net

Lluís,

Acaba de començar el curs i ja m'enyoro. No saps com penso en nosaltres. Els últims dies que vam estar junts han estat inoblidables. Però no crec que pugui venir fins que acabi el curs. Si estigués a Londres i no a Nova York, la cosa seria ben diferent!

Aquí ja m'he començat a situar. La gent del pis és molt divertida i acollidora. Bé, tots menys la Sharon, que és molt seva. Bona noia, però molt particular. Sempre va vestida amb mitges de ratlles i jerseis de colors: taronja, groc, verd pistatxo... De vegades penso que un dia es posarà les sabates grosses de pallaso i baixarà al carrer. No sé com no li fa vergonya!

Però, per estrany, un de la meua classe. Vesteix d'un negre rigorós, que contrasta amb la seva pell, amb tot de tatuatges que li surten pel coll i pels braços. Tothom el mira malament només pel seu aspecte. Vam estar parlant i és encantador. Aquí la gent et sorprèn sempre. Normal: això és Nova York. Què seria d'aquesta ciutat sense els *frikis*? Potser perdria el seu encant.

T'estimo,

Núria

Quedem per fer un Skype dijous a la nit, cap a les 9, hora de Girona?

Helvetica 14

Lluís <lluimer12@monestrany.net>

Per a: nuriag2@menta.net

Núria,

M'agrada que et vagis habituant a Nova York i a les classes. Per què t'hi han fet anar els teus pares? Això de l'anglès és una excusa. En fi, no t'amoïnis.

Qui és aquesta Sharon? M'imagino que deu voler ser actriu o ballarina. No m'has dit com es deia l'estrafolari que sempre vesteix de dol. La Sharon i el dels tatuatges deuen ser persones curioses, interessants. De vegades, la gent s'aparta dels que semblen diferents. Però sempre hi ha hagut persones diferents i sempre n'hi haurà. Els temps dels nostres pares són iguals que els nostres.

No sé si aquestes persones necessiten tota la nostra comprensió i no ser aïllades. D'altres tenen una personalitat molt forta: no s'estan de res i, si un dia tenen ganes de vestir-se de taronja, o de groc, no s'amaguen, ni els avergonyeix. Tant els fa el que pensi la gent.

Això és tenir decisió i personalitat. Ves per on, però ja m'han caigut bé aquests amics teus.

Aquí, tot segueix com sempre. I de gent, no passem de quatre *hipsters*.

Et va bé que fem l'Skype a les 9.30? És quan arribo de l'entrenament.

Jo sí que t'estimo,

Lluís

TEXT 3

20 La Núria té un company de classe que...

- a. es vesteix com un pallasso.
- b. no parla amb la gent que va tatuada.
- c. sembla un vampir i quan hi parles encara fa més por.
- d. impacta per l'aspecte, però li encanta com a persona.

21 Què hi ha anat a fer, la Núria, a Nova York?

- a. Estudiar anglès.
- b. Un curs d'Skype.
- c. Un curs de teatre.
- d. Conèixer altres persones.

22 L'oració "sempre vesteix de dol" (subratllada al text) significa que...

- a. se li ha mort algú de la família i no ho ha superat.
- b. vol fer pena als altres per cridar l'atenció.
- c. es vesteix de color negre.
- d. és una persona trista.

23 Completa l'oració següent amb la forma correcta: "Després que la Núria li expliqués la seva nova vida, el Lluís creia que li _____ conèixer els seus nous amics."

- a. agrada
- b. agradarà
- c. agradaria
- d. agradava

PREGUNTES GLOBALES

24 Marca amb una X, en el full de respostes, si les oracions següents són verdaderes (casella a) o falses (casella b).

- 24.1 La Monyos era una florista de les Rambles que va embogir.
- 24.2 La pel·lícula sobre la Monyos es va fer després que ella morís.
- 24.3 El Lluís imagina que la Sharon vol dedicar-se al teatre o a la dansa per la manera com es vesteix.
- 24.4 El Lluís pensa que abans hi havia més persones *frikis* i *hipsters* que no pas ara.

25 Què tenen en comú en Serrallonga, la Monyos i els nous amics de la Núria?

.....

.....

.....

.....

0-1

ae

26 Quin tret que tenen en comú les persones d'aspecte estrany es valora positivament als textos?

.....

.....

.....

.....

0-1

af

REDACCIÓ

Què creus que és millor: seguir el corrent majoritari o ser tu mateix? Què en penses?
Partint dels textos llegits, exposa la teva opinió de manera clara i ordenada.

Escriu una redacció de 125 paraules com a mínim. Si n'escrius menys, es veurà afectada la teva puntuació.

Et recomanem que segueixis aquest procés:

1. planificació, esquema de les idees que desenvoluparàs;
2. primera versió de la redacció;
3. revisió, correcció i versió definitiva.

Anota al final el nombre de paraules escrites.

Pots utilitzar aquesta pàgina com a esborrany.

ESBORRANY

REDACCIÓ

Utilitza aquesta pàgina per a la redacció definitiva.

QUÈ CREUS QUE ÉS MILLOR: SEGUIR EL CORRENT MAJORITARI O SER TU MATEIX?

0-1-2
-3-4

A

0-1-2
-3-4

R

0-1-2
-3-4

S

0-1-2
-3-4

L

0-1-2
-3-4

FO

O

0-1-2
-3-4

M

0-1

P

Nombre de paraules escrites

Has de comptar també les paraules apostrofades i les separades per guió.

Moltes gràcies per la teva col·laboració.

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu